

Izhaja:
vsako sredo zjutraj
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo
leto lir 40.
Na naročila brez do-
poslane naročnine se
ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik:
Polde Kemperle.

GORIŠKA STRAŽA

Št. 51

V Gorici, v sredo 28. julija 1926.

Leto IX

Nefrankirana pisma se
ne sprejemajo. Oglasi se
računajo po dogovoru
in se plačajo v naprej.
List izdaja konsorcij
»GORIŠKE STRAŽE«.
Tisk Katoliške tiskarne
v Gorici, Riva Piazzola
štev. 18.
Uprava in uredništvo:
ulica Mameli štev. 5.
(prej Scuole).
Telef. int. štev. 308.

Poljak o drju Kreku.

(Piše poslanec Besedniak.)

Za časa svojega bivanja na An-
gleškem sem se seznanil s poljskim
vseučilišnim profesorjem drjem
Alfredom Halbanom. V razgovoru
mi je povedal, da predava na uni-
verzi v Lvovu pravno zgodovino in
da je bil od leta 1907. do konca sve-
tovne vojne državni poslanec v av-
strijskem parlamentu. Čim je slišal,
da sem Slovenec, je veselo vzklik-
nil: »Poznal sem dobro vašega drja
Kreka! Bila sva pogostoma skupaj
in skupaj tudi delala v bivši Av-
striji.«

S tem trenutkom me je začel dr.
Halban zanimati. Spustil sem se ž
njim v živ razgovor in ga naprosil,
naj mi pove par spominov na drja
Kreka za našo javnost.

Pogledal me je mirno skozi zlate
očali: »Z največjim veseljem, zakaj
drja Kreka sem visoko cenil in se
ga spominjam s spoštovanjem.«

Vozila sva se v vlak, ki je drdral
z veliko brzino iz Aberystwitha
proti Londonu, se naslanjala ob mi-
zo pri oknu in gledala na leteče
pokrajine.

— Kdaj ste se prvič srečali z
drjem Krekom? —

»Prvič sem se seznanil z njim, ko
me je nekoč nagovoril v parlamen-
tu po poljsko. Zanimal se je med
drugim za usodo poljskih izseljen-
cev, ki so potovali takrat čez Za-
padno slovenske zemlje v južno Ameriko.
Opazil sem brž, kakšno globoko
razumevanje je imel kot Slovan in
kristjan za te nesrečneže. Iz teh
najinih razgovorov je dozorel pola-
goma zakonski predlog v prilog iz-
seljencev, ki sva ga skupno izdelala,
a je žal obležal v nekem odseku, ka-
kor se je večkrat dogajalo v av-
strijskem parlamentu. Najin trud
pa kljub temu ni bil brez koristi,
kajti na najino delo se je naslonil
pozneje zakonski načrt vlade.«

— Kaj so mislili: gosnod profe-
sor, Poljaki o Kreku? —

»Dr. Krek je bil v vlemenitem,
krščanskem smislu panslavist. Bil
je prepričan pristaš zedinjenja vseh
Slovanov, združenja katoliške in
pravoslavne cerkve pod vodstvom
papeštva. Od tega je pričakoval za
slovanstvo mogočno moralno po-
moč, kar bi bila protiutež proti
preteči germanizaciji. S takim mi-
šljenjem se je dr. Krek zelo pri-
bližal Poljakom in v Poljskem klu-
bu smo dali prav mnogo na nje-
govo sodbo, posebno kadar je šlo
za kmečko zakonodajo, in v vseh
prašanjih demokracije.

Ko smo se posvetovali o takih
problemih, se je v Poljskem klubu
ponovno slišalo vprašanje: »Kako
sodi o tem dr. Krek?«

— Kako si tolmačite ta Krekov
vpliv? —

Poljski klub, v katerem so bile
organizirane vse poljske stranke
razen socialnih demokratov, je imel
tudi močno narodno kmečko stran-
ko, a ta je branila v politiki pred-
vsem interese enega stanu. Krek je
bil pa za nas tip človeka, ki je sodil
s širokih vidikov in smatral položaj
kmeta za splošno narodno vpraša-
nje; in sicer radi tega, ker so bili
Slovenci kmečki narod.«

— Kakšne stike ste imeli z drjem
Krekom za časa svetovne vojne? —

»Jaz sem sodelaval z njim pred-
vsem v prašanju beguncev. Bil sem
predsednik Begunskega odbora, on

poročevalec. Neizmerno mnogo je
delal in skoro pri vsaki seji smo
imeli priliko, mu izreči zahvalo.
Tako pristrčno se je zavzemal za
poljske begunce, da si je pridobil
trajno hvaležnost vsega poljskega
naroda.«

— Kako so sodili Poljaki o Kre-
kovi osebnosti? —

»Bil je odkritosrčen in izredno in-
teligenten človek. Ni bil čvekač.
Kar je rekel, je bilo vselej dobro
premišljeno. Bil je zelo oster, a
nikdar izzivalen ali žaljiv. Kadar
je nastopil, so ga v parlamentu vsi
pozorno poslušali, zakaj tudi nas-
protniki so ga visoko cenili. Bil bi
v čast tudi velikemu narodu. Dr.
Krek spada med moje najlepše spo-
mine iz avstrijskega parlamenta.«

Stisnila sva si roke in si voščila
srečno pot.

ZAPLENJENI.

Današnja številka našega lista je
bila zaplenjena. Zaplenjena sta
bila uvodnik, ki je branil našega

Kaj se godi po svetu?

V zadnji »Straži« so naši braveri
prav gotovo z velikim zanimanjem
prebrali poročilo našega poslanca
Besednjaka o znamenitem zboro-
k poročilu še nekaj pridjali. Med
političnimi razgledi ste že parkrat
brali o kulturni avtonomiji na Es-
tonskem. Tudi o tem vprašanju
so govorili možje na zborovanjih.
Ker je to poglavje silno važno in
obenem zelo zanimivo, nam ne bo-
do bravce zamerili, če še enkrat
spregovorimo o glavnih točkah.

Kulturna avtonomija na Estonskem.

Kulturna avtonomija, ki jo je
dala estonska država svojim manj-
šinam, je vzbudila veliko pozor-
nost po vsem svetu. Naši čitatelji
so o estonski avtonomiji že brali
v časopisju, a potrebno je, da obr-
čamo ob vsaki priliki nanjo njih
pozornost.

Dne 12. februarja 1925. je eston-
ski parlament sklenil postaviti o kul-
turni avtonomiji manjšin, ki pome-
ni gotovo najznamenitejši poskus,
kar jih je do današnjih dni nare-
dila katerakoli država, da zagotovi
manjšinam svobodni razvoj njho-
vega kulturnega življenja.

Že ustavni zakoni estonske drža-
ve priznavajo manjšinam pravico
do lastnega narodnega življenja.
Člen 21. pravi dobesedno: »Osebe,
pripadajoče narodnim manjšinam
na ozemlju Estonije, smejo v ob-
rambo svoje kulture in svojih na-
rodnih interesov ustvariti posebne
naprave (institucije), v kolikor te
ustanove niso nasprotne interesom
države.«

V ustavi je torej rečeno, da ima-
jo manjšine posebno kulturo in po-
sebne narodne interese, ki se razli-
kujejo od kulture in narodnih inte-
resov večine. Rečeno je tudi, da
sme manjšina svoje interese brani-
ti in da si sme organizirati v ta
namen posebne naprave. Nikjer ni
pa povedano, kako naj se to vrši in
kakšno so tiste naprave, o katerih
govori zakon.

Pričela so se radi tega pogajanja
med večino in estonskimi manjši-

prevzvišenega nadškofa proti raz-
nim spletkarjem, in kratka notica, v
katero nam je vrnil tiskarski škrat
poredno napako. Posredovala sta v
zadevi pri podprefektu poslanec dr.
Besednjak in tajnik dr. Bitežnik,
pa ni nič izdalo. Izdati smo morali
drugo številko.

Penilni odlok, ki nam je bil vro-
čen, se glasi:

Podprefekt goriškega okrožja.

Z ozirom na to, da je perijo-
dični list »Goriška Straža« od
28. t. m. št. 51 priobčil dva
članka naslovljena: »Beseda
slovenskih katoličanov« in »Je
to pravilno?«, katerih vsebina
je pristranska in pripravna
razburjati duhove, odreja pod-
prefest po naročilu viskorodne-
ga furlanskega prefekta na
podlagi kr. zakona z dne 15.
julija 1923 itd.

zablembo

imenovanega časnika in nalaga
krajnemu policijskemu ko-
misarjatu, da izvede nemudo-
ma pričujoči odlok.

Gorica, dne 28. julija 1926.

Podprefekt: Scotti.

nami, ki so trajala tri leta in rodila
zakon od 2. februarja 1925.

V njem je proglašeno in izpelja-
no načelo, da naj si manjšine orga-
nizirajo svobodo v kulturni

Narodni kataster.

Na kakšni podlagi je sezidana
kulturna avtonomija? Vsak pri-
padnik narodne manjšine mora
najprej izjaviti, kakšnega jezika je
in se vpisati v poseben seznam, ka-
terege najde v občinskem uradu.
Zgodi se približno isto, kakor pri
nas pri občinskih volitvah. Kdor ni
vpisan v seznam volilcev, ne more
imeti volilne pravice. Biti moraš
torej najprej vpisan. Otroke vpisu-
jejo po estonski postavi v narodni
kataster njih starši ali namestniki.

Koliko jih mora biti vpisanih, da
je manjšina od države priznana?
Zadostuje, da se vpiše 3000 oseb.

Ko je tako štetje manjšin dokon-
čano, sme vsaka, ako želi, ustano-
viti lastni »Kulturni svet«.

Na podlagi razpostavljenih na-
rodnih katastrov se razpišejo volit-
ve. Polnoletni moški in ženske, vpi-
sani v katastru, dobe glasovnico in
si izberejo v »Kulturni svet« ljudi
svojega zaupanja. Razume se, da se
delijo manjšine v različne stranke,
ker se vrši borba med njimi sami-
mi. Kandidatje, ki zmagajo pri vo-
litvah, tvorijo »Kulturni svet« na-
rodne manjšine.

Parlament manjšine.

Kakšna je oblast Kulturnega své-
ta? Kulturni svet je naprava, pri-
znana od države in urejena po jav-
nem pravu, kakor je n. pr. občina
ali dežela z deželnim zborom in
odborom. Kulturni svet je popol-
noma neodvisen od krajevnih ob-
lastev in nima razen države nad sa-
bo nobenega nadzorstva. Kulturni
svet sestoji najmanj iz 20 in največ
iz 60 ljudskih zastopnikov ter tra-
ja za dobo 3 let. Čim je sestavljen,
sklepa z dvetretinsko večino, ali je
treba ustvariti za narodno manjši-
no kulturno avtonomijo. Ako se
izreče za avtonomijo, jo mora vlada
tekem dveh tednov odobriti in brž
se sestavijo potrebni uradi, da se

avtonomna uprava lahko organizi-
ra, vodi in nadzoruje.

V čem obstoji avtonomna upra-
va? Po členu 2. zakona od 12. fe-
bruarja 1925. obstoji oblast Kultur-
nega sveta v tem, da organizira, vo-
di in nadzoruje javne in zasebne
šolske ustanove narodne manjšine,
v katerih vlada seveda popolnoma
materin jezik. Po tem členu ima to-
rej Kulturni svet pravico, da usta-
navlja šole, da imenuje učitelje in
šolske nadzornike, da odobruje
knjige, ki se rabijo v šolah manj-
šine, da izdela učni načrt in določa
sploh duh in način pouka. Razen
tega ima Kulturni svet oblast, da
nadzoruje zasebne šole, ki se usta-
navljajo med narodno manjšino.
Kulturni svet ima skratka glede šol-
stva vso ono moč, katero izvaja
danes država.

To je poglavitna in najvažnejša
pravica Kulturnega sveta. Toda
člen drugi imenovanega zakona da-
je mu še drugo oblast. Kulturni
svet se peča lahko tudi »z drugimi
kulturnimi problemi narodne manj-
šine in upravlja zavode in podjetja,
ki se v ta namen ustanovijo.«

Kateri so ti »drugi kulturni pro-
blemi? Semkaj spadajo najrazlič-
nejše kulturne naloge, katere sma-
tra manjšina za potrebne in si jih
postavlja svobodno, po svoji uvi-
devnosti. Kult. svet bi n. pr. lahko
sklenil, da se ustanovijo v vseh
občinah manjšine knjižnice, pev-
ska, telovadna in prosvetna društ-
va, ki podpirajo od Kulturnega sveta.
Ustanovil bi lahko glasbene šole, di-
jaške zavode itd. ter bi vodil nji-
hovo upravo.

Da more Kulturni svet vse to iz-
peljati, ima seveda oblast, da izdaja
odredbe in odloke, ki so za člane
manjšine obvezni. Predvsem ima
pravico, razpisovati narodni manj-
šini davščine, zakaj brez denarja
ni mogoče vzdrževati kulturne av-
tonomije. Ko bi člani manjšine ne
hoteli plačevati ali bi se kakorkoli
upirali ukrepom Kulturnega sveta,
bi jih državna oblast prisilila k iz-
polnjevanju njih dolžnosti.

Kulturni svet je torej nekaj nar-
lament narodne manjšine v kolikor
se tiče njenega kulturnega življe-
nja.

Ali je država oškodovana?

Taka je v velikih potezah ta
svobodoljubna, ta drzna, a ob-
enem tako modra postava. Ne
gre z to, da se ustvari država v dr-
žavi, kakor so se bali začetkoma ne-
kateri njenih nasprotnikov. Avto-
nomija ne jemlje državi nobene
bistvene sile. Centralna oblast drži
še vedno roko nad vsemi odločil-
nimi napravami javnega življenja:
nad diplomacijo, pravosodjem, po-
licijo in vojsko. Vlada vodi kot go-
spodar še vedno usodo države po
volji večine, kakor se izraža v par-
lamentu.

Ena okolnost je brez doma mno-
go pripomogla, da se je izdelal ta
zakon, ki je edin v zgodovini. Ni še
preteklo deset let, odkar je bila
Estonska navadna pokrajina ruske-
ga carstva. Estonci, Nemci, Švedi in
Židje niso imeli tedaj pravice, da bi
vzgajali svoje otroke v materinem
jeziku. Današnja večina je pretrpela
skupno z manjšinami vse krute po-
izkuse raznarodovanja in je bila
modra dovolj, da ni pozabila v uri
končnega obračuna skupnega trp-
ljenja, kakor je storilo žal toliko

drugih narodov. Iz preizkušnje preteklosti si je ohranila samo to, da je obzirna do tujih kultur in da spoštuje pravice duha.

Že zadnjič smo povedali na kratko, da je francoski frank vsakemu ministru na poti. Francoski denar leze tako vztrajno navzdol, da je že skoraj enak dinarju, ki so ga še pred nedavnim smatrali za revčka v primeri z drugimi valutami. Frank je tisto zlo, ki je tekom julija dalo Francozom kar tri vlade. Po vsej Franciji danes ne govore drugega, tudi že ljudje po oddaljenih gorskih vasi, kakor o denarju, ki zgublja stalno svojo vrednost. In to ne le od dneva do dneva, marveč kar od ure do ure. Pripeti se celo, da mestni trgovci kar po večkrat na dan zvišajo cene. Ljudje že kar ne marajo več denarnega papirja; vse križem kupujejo blago. Oblastva pa dajo lepiti po vseh oglih plakate: »Državljan, pomagajte franku!« Proti tujim gostom, posebno Angležem in Amerikancem rase velika mržnja, češ, da je anglosaško pleme krivo propada teh valut. Zgodilo se je celo, da so Parižani napadli avtomobile, ki so prevažali po francoski prestolici inozemske turiste. Tako daleč je že seglo razburjenje pred finančnim polomom, ki grozi Francozom bolj kot nekoč Nemci ob Marni in Sommi.

Finančni polom.

Začetki denarne krize segajo še nazaj v vojno dobo. Morda se še spominjate, da smo v »Straži« pisali, kako se je vsak finančni minister tolažil, da bo že Nemčija plačala. Pa so se vsi skupaj vrezali. Samo do 1. 1924. je imela državna blagajna 320 milijard(!) frankov primanjkljaja. Država se je kar ne prestano zadolževala pri »Banque de France« in skoraj do čista obratno, da je davki izplačevala. Davkov niso hoteli zvišati, ker so levičarske stranke strogo proti temu, sicer izgube svoje volilce. Danes plačuje Francoz skoro enake davke kot pred vojno. V vseh drugih državah pa so naložili državljanom bremena, da so se izkopali iz dolgov. Če je pa kak levičarski finančni minister hotel naložiti kapitalistom glavno breme in ne davkoplačevalcem, so vsi bogatini znošili svoje imetje v ameriške in angleške banke. Kapital je bežal iz države. Poleg tega zadolževanja pri državni banki, so drugi vir finančnega zla tako zvali državni boni. Vlada je namreč izdala na milijarde državnih bonov. V avgustu bo morala država te bone izplačati; denarja pa ni. Edina pot je torej, če kapitalisti bežijo s svojim denarjem v inozemstvo. Socialistične stranke pa ne dovoljujejo novih davkov, da se izplačevanje teh bonov kratkomalo ustavi. In kdo bo spet prizadet? Srednji sloji, ki so jedro francoskega prebivalstva. Finančni minister Caillaux je skušal s pomočjo tujih držav rešiti frank, njegov naslednik De Monzie pa pravi, da ima Francija doma dovolj sil, da se reši denarno vprašanje. Doma pa se stranke ne morejo sporazumeti: kapitalisti valijo bremena na reveže, ti pa vpijejo in kažejo s prstom na bogatne. V tem tiči vsa težkoča.

Vlade frčijo in frank tudi.

Zastran opisanih težav se je morala deseta Briandova vlada posloviti. Njen finančni minister Caillaux je zahteval, da sme vlada tudi brez parlamentovega dovoljenja izdajati vsakršne naredbe, da le reši frank. To bi pomenilo pač finančno diktaturo. Zato so se z nenavadno silovitostjo uprli temu vladnemu predlogu socialisti s Herriotom na čelu.

V ponedeljek 19. julija je ta tudi sestavil novo socialistično vlado.

Pa že po štirih dneh je tudi ta sfrčala. Trčila je ob težki kapital. Finančni minister De Monzie bi seveda pograbil po bogatinih; zmerne socialistične stranke in katoliško prepričani poslanci so se pa Herriotovi vladi uprli zaradi njenega strupenega protiverskega značaja. Tako je Herriot, ki bi lahko rešil Francijo, že drugič zaigral svojo vlogo vsled svojega brezverskega programa.

In tako se je zgodilo, da je 23. julija splaval na vrh znani nacio-

nalist Poincare, ki je zastopnik velekapitala. Še bolj čudno je pa to, da je v njegovo vlado vstopil tudi Briand, ki vodi še zmeraj francosko zunanjo politiko, in pa — socialist Herriot, ki je bil doslej najhujši nasprotnik kapitalista in nacionalista Poincareja. Tako se suče kolo francoske politike, frank pa pri vsem tem še vedno pada. Kako ga bo skušala rešiti nova francoska vlada, ki je zbrala može najbolj nasprotnih političnih naziranj, bomo videli.

DNEVNE VESTI.

Dijaški zavod »Alojzijevišče« v Gorici.

Odbor Alojzijevišča v Gorici sporoča naši javnosti, da bo tudi v prihodnjem šolskem letu sprejel proti plačilu:

1. dijake, ki nameravajo obiskovati goriške srednje šole;
2. učence, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred ljudske šole in se želijo pripraviti za sprejemni izpit v I. razred tukajšnjih srednjih šol z italijanskim učnim jezikom (gimnazije, realke, učiteljske in komplementarne šole). V ta namen bomo tudi prihodnje šolsko leto otvorili v zavodu V. razred ljudske šole, v katerem se bodo gojili predvsem oni predmeti, ki pridejo v poštev pri sprejemnem izpitu. Eksternistov v ta naš notranji razred ne sprejemamo.

Kdor želi biti sprejet v zavod, naj vloži do 31. avgusta t. l. prošnjo s sledečimi listinami:

1. Krstni list (kolkovan);
2. zadnje šolsko spričevalo;
3. spričevalo o cepljenju koz (na nekolkovanem papirju);
4. spričevalo dušnega pastirja o nravnem vedenju prosilca.

Gojenci preteklega šolskega leta, ki želijo biti zopet sprejeti v zavod, naj vložijo čimprej prošnjo. Prošnje je treba nasloviti na:

Odbor Alojzijevišča,

Gorica, Via Ponte Isonzo 3.

Natančnejša pojasnila daje vodstvo zavoda vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih od 9. do 11.

Sedemstoletnica sv. Frančiška.

V Gorici na Kostanjevici bo 2. avgusta zjutraj ob 6.30 imel naš prevzvišeni nadškof govor v slovanskem jeziku in potem sv. mašo. Slovenci, vdeležite se Porcijunkulskih odpustkov in začetka obhajanja slovesnosti sedme stoletnice smrti sv. Frančiška. Zlasti pridite tretjeredniki vseh skupščin. Za slov. spovednike je preskrbljeno.

Je to pravilno?

Ker manjka denarja v drž. blagajnah je jugoslov. vlada sklenila, da bo primanjkljaj krila z uradniškimi plačami. Uradništvu bodo kar odtegnili na mesečnih plačah. Po našem skromnem mnenju bi bilo bolj socialno, če bi raznim sleparjem ki so obogateli na račun ljudskih žuljev, odtegnili po par milijonov.

Slovansko časopisje v Istri.

»Pučki Prijatelj«, naše bratsko glasilo v Istri, je dobil od prefektu- re posvarilo.

Umesten poziv.

Od nekod nam pišejo:

»Bodi še omenjeno, da tukajšnja narodna noša vsem, ki jo vidijo, naj si bodo Slovenci ali Italijani, silno ugaja. Vsi vzpodbujajo dekleta, naj jo ne nosijo le ob izrednih prilikah, ampak bolj pogosto, vsaj vsako nedeljo. Saj je neprimerno lepša od vseh modernih. Vojvodinja d'Aosta, ki je šla pred dvema letoma tod mimo je celo dekletom prigovarjala, naj jo nosijo vsak dan. Kajti tako pestre in obenem tako okusne noše ona skoraj še ni videla.«

K temu pripominjamo mi, da bi tudi po drugih naših vaseh dekleta

raje oblačila okusno narodno nošo. Saj te novošegne obleke res že nimajo nič lepega na sebi. O tem poglavju bo treba še kaj spregovoriti.

Pokrajinska uprava

za Furlanijo nas prosi za objavo, da se bodo na javni dražbi prodajale posamezne parcele od veleposestva Fogarjevih dedičev v Pevmi. Natančnejša pojasnila daje kmetijski urad via Trieste 43.

Dijaška Matica v Trstu.

Dijaška Matica je prenesla svoj urad iz ulice Coroneo 17 v ulico Fabio Filzi 10/I, Trst (2). Opozarjamo, da se morajo odslej vsa pisma in prošnje nasloviti na novi naslov. Dijaška Matica v Trstu.

Potniški avtomobil.

Razen na običajnih progah vozi čez poletje potniški avto tudi iz Gorice čez Črni vrh v Idrijo ob 6.10 uri; iz Idrije nazaj ob 15. Vsako nedeljo iz Gorice v Čepovan in Lokve ob 7.45; nazaj ob 18. Če se potniki prej javijo v Gračevo ob 14, nazaj ob 22. v Sesljan ob 14, nazaj ob 22. Javiti je pa treba v Ribjevem uradu via 9. Avgosto prejšnji dan.

Konvikt škodnik v Tolminu

Prošnje za sprejem v škodnikov konvikt je treba vložiti na ravnanstvo konvikta. V konvikt se sprejmejo učenci in učenke višjih razredov ljudske šole 4. do 8. razreda) ter gojenci in gojenke kr. gimnazije.

Mesečnina znaša 200 lir. Na razpolago je nekaj mest za polovično plačo in nekaj prostih za revne učence, kateri so se skazali z lepim vedenjem in dobrim šolskim uspehom.

Prošnje je napraviti na kolekovanem papirju za dve liri.

Dijaki, ki so bili že v tem zavodu, pošljejo samo prošnjo, drugi pa morajo predložiti zadnje šolsko izkazilo in izpričevalo italijanskega državljanstva. Prosilci za polovično ali prosto mesečnino morajo predložiti tudi ubožni list.

Prihodnji evharistični kongres.

Škof Heylen, stalni predsednik pripravljalnega odbora za evharistične kongrese, je izjavil novinarjem svoje mnenje o bodočih evharističnih kongresih. Prihodnji se bo vršil bržkone v Avstraliji in za njim cden na Kitajskem.

V naravo.

V nedeljo je priredilo mirensko prosvetno okrožje skupni izlet, katerega so se udeležili člani in članice vseh društev. V slikoviti cerkvi na Vitovljah se je zbralo k maši nebroj izletnikov, ki so v mogočem skupnem zboru prepevali med daritvijo. Globoko zamišljeni govor g. zveznega tajnika ostane vsem v neizbrisnem spominu. Izletniki so obiskali Krnico in Kucelj ter se med veselimi popevanjem in vriskanjem vračali v dolino. — Tam v Šempasu je bila pa zbrana mladina druge sorte, ki je norela in plesala po barjarju. Z nasmehom in preziranjem so se peljali okrašeni vozovi z izletniki mimo teh norcev in noric, ki še sedaj niso izpregledali svoje zaostalosti. Ali je morda še

premalo nesreč nad nami? Bodo že še prišle, ker jih nekateri naravnost izzivajo. Tako je v vaseh kjer ni poštenih društev!

Strahovita eksplozija.

Začetkom tega meseca je prestresla vso Ameriko vest o grozni eksploziji, kakršne še ni bilo zlepa. V največje ameriško vojno skladišče je udarila strela in je pogrnala v zrak. Škode je kar 80 milijonov dolarjev. Mrtvih in ranjenih pa blizu 300.

Voda je odnesla.

Zdaj komaj je moč pregledati ogromno škodo, ki so jo povzročile strahotne poplave v Jugoslaviji. Škoda na posevkih znaša 25 milijonov dinarjev, na porušenih hišah 50 milijonov, na porušenih nasipih 500 milijonov, 20 milijonov bo šlo za delavce, ki bodo to popravljali; 10 milijonov za gradbeni material in 25 milijonov je škode na gozdovih. Skupaj torej 630 milijonov dinarjev ali čez 300 milijonov lir. Ogromna škoda! Vpoštovati pa je treba tudi, da se je moralo doslej izseliti iz poplavljenih krajev preko 12.000 ljudi. Prebivavci najbolj rodovitne jugoslovanske pokrajine so danes mamlodane berači.

Poročajte o uspehih s solitrom!

Pozivljamo vse one naročnike »Gospodarskega lista«, ki so prejeli od uredništva brezplačen vzorec čilškega solitra, da sporočijo, kako so uporabili soliter in kak je bil uspeh. Uredništvo »Gospodarskega lista«.

Iz Mehike.

Prihodnjo nedeljo bo stopil v veljavo zakon, ki prepoveduje verske občine in ki smatra cerkve za državno last. Kot protiodgovor so vsi katoličani sklenili najstrožji boj kot vseh protiverskih listov. Vlada že prav pridno zapira katoličane.

Pod generalsko sabljo.

Če bi se ne bilo, da je nameraval polkovnik Plastiras, ki je bil začetnik revolucije proti kralju, umoriti diktatorja Pangalosa. Ševeda je bilo brž vse na nogah. Zopet so par bivših ministrov poslali v pregnanstvo, a pod pepelom le še tli.

Bajka o radiju.

Večkrat se sliši, da je letošnjega slabega vremena kriv edinole radio. To mnenje je prodrlo že med najširše sloje, na kmetih se ljudje že kar jeze na ta gosposki radio, ki jim kvari vreme. Novico, da vpliva radio na vreme je prvi prinesel pariški list »Matin«, toda le v obliki dvoma. Od ondi se je vest razširila kot resnična. Nekaj majčkenega pa je le v tem resnice. Če se pošiljajo prav dolgi radio valovi do 3 kilometre, po tem to še nekoliko vpliva na vreme. Takih valov pa danes še ne vprizarjajo. Slabo letošnje vreme bo kje drugod imelo svoj vzrok.

Semenj v Sv. Luciji.

Zupanstvo naznanja, da se bo vršil semenj sv. Jakoba pri Sv. Luciji ob Soči v nedeljo dne 1. avgusta t. l.

V ČAST SV. FRANČIŠKU.

V nedeljo 1. avgusta, ko se otvori jubilejno leto v spomin na sv. Frančiška Asiškega, se bo vršilo v Gorici predavanje o sv. Frančišku. Predavanje bodo spremljale skiptične slike. Vršijo se ob 8. URI ZVEČER v Dvorani »Mladike«. Corso Verdi 1 (nasproti semeniške kapele). Vstopnina 1 liro. Častivci in prijatelji sv. Frančiška iz mesta in okolice pridite!

Od srca do srca.

Danes trka zopet na Tvojo dobro voljo ne kak urednik ali upravitelj ali kdo drugi, marveč Tvoja prijateljica in zvesta pomagalka »Goriška Straža«. V teh letih odkar jo bereš in ji slediš, saj drugoč bo že desetletnica, se Ti je gotovo tako priljubila, da ne bi mogel ostati brez nje. To je tako kot s tovarišem, na katerega si se navezal. Eden za drugega, oba v vzajemnosti in močna. Naš Župančič je zapel nekje takole: »Na eni strani prijatelj in Ti — na drugi magari ves svet!«

Naš list je vzrasel iz ljudstva in njemu vračal svojo ljubezen. Uverjeni smo, da se bo ta vez še bolj utesnila, da bo res »Straža« stražila naše svetinje izročene nam od davnih očetov.

In danes, ko trka na dobro voljo našega ljudstva, — oh, da bi ne bilo potreba, ko nas tarejo take nezgode in slabe letine! — bo našla odziva. Ta odziv ne bo značil le, da hoče vzdržati naš človek svoj list, ampak bo tudi prepričevalen dokaz za moralno moč »Straže«! Z veseljem in ponosom moramo danes ugotoviti, da so naši prijatelji in bravci razumeli poziv za sklad. Kdor ne more dosti, da malo! Povsod pa dajo željo, da bi »Goriška Straža« ne le

si brž opomogla, marveč da bi še trdnje stala kot doslej. Ta želja, če jo bo Bog uslišal, bo najlepše in najčastnejše vezilo primorskih Slovencev za desetletnico njihove »Straže«.

Z darovi prihajajo tudi vzpodbujevalna pisma, ki nas uverjajo, da je »Straža« na pravi poti. Ugleden dalmatinski Hrvat, ki biva v Egiptu, nam je s svojim prispevkom takole voščil:

»Odazivljem se najpripravnije Vašem pozivu u broju 44. Vašeg lista: šaljem Vam dakle ovdje u priložku . . . lira za sklad Goriške Straže.

Revno čitam Vaš časopis i znam cijeniti Vaše velike zasluge u borbi, koju vodite; ostati će Vam hvala i brezsmrtna uspomena u slovenskom narodu.

Naprijed takol!»

Te vrstice naj bodo za vzgled vsem! Kakor smo dozdale brez velikega hrupa zbirali, tako bo tudi zanaprej, ker požrtvovalnost neče hrupa, marveč daje, ker je potreba. Prijatelj, če še nisi storil svoje dolžnosti, oddolži se tudi z najmanjšim darom. Pošlji ga na upravo ali pa izroči zaupniku, ki pobira prispevke.

S tem storiš nekaj velikega, ker pomoreš, da bodo trdni naši stražni stolpi!

Kaj je novega na deželi?

Oslavje.

Naše društvo »Soča« priredi v nedeljo 1. avgusta na dvorišču g. Petra Primožiča veselico s sledečim vzporedom: Italijanska deklamacija, pevske točke: »Kresovale tri devojke«, »Nekje na Francoskem«, »Zdravica«, »Vojaki na potu«, »O večerni uri«. Poleg pevske točke bo do igralci uprizorili igri: »Na dan sodbe« in »Moč uniforme«. K prireditvi najlepše vabi odbor.

Št. Maver.

Vsled obilnega poljskega dela naše društveno življenje malo počiva. To priložnost hoče izkoristiti neki fant, ki ga menda pošilja sem liberalna Zveza. Tega mladega fanta je že nekdo v zadnji »Straži« dobro pogodil kot zelo grobega in neolikanega. Danes pa moramo povedati, da tudi laže kot kljukec in da zna biti prav dober hinavec. Z lažmi hodi okrog članov štmaverskega prosvetnega društva, pri tem mu, žal, pomaga tudi neki naš bivši član, in jih pregovarja, naj se vpišejo v neko novo društvo, ki ne bo »farško«. Seveda se fant širokousti, da je treba »edinosti«, ker so ga njegovi gospodarji tako navadili, fant pa zdaj ponavlja. Njegovemu tatu bi mi, ki smo že nekoliko starejši, svetovali, naj da fanta raje izučiti za česa poštenega kot pa da hodi k nam delat zgago in needi-

nost. Če hoče ga bomo mi učili razdevolje olike ki je mestni gospodič gotovo ne pozna, toda naj pusti našo mladino pri miru in naj je ne vabi v gostilne ter se tam usti, da dela za slogo v vasi. Ravno on jo podira! Štmaverci dobro vemo, da so bili naši predniki trdno verni, taki ostanemo tudi mi, čeprav pošiljajo h nam hinavske priganjače, ki skušajo našo mladino zgati v neko liberalno, brezversko mlakužo. Ko se tak fante v Gorici ob desetih dopoldne na postelji šele prav obrne, takrat smo mi že po sedmih privlekli breme z vrha in še bos; pa nam bo tak le žugal. Liberalnim gospodom ne fantu, ki je še mlad in ubog, ker se mu zdi imenitno, pa povemo, naj ne pošiljajo zgarjev sem in potem po »Edinosti« javkajo, da delajo za slogo, mir, edinost, bratstvo in ne vem še kaj. Pa brez zamere.

Vrhopolje.

Prireditve našega prosvetnega društva se je vsled nenadnih zaprek morala odložiti na nedeljo 1. avgusta ob dveh in pol popoldne. Ponavljala se bo tudi 8. avgusta. Pričakujemo obilne udeležbe.

Sv. Lucija ob Soči.

V torek dne 20. t. m. in naslednjo noč so bile tukaj in v okolici hude nevihte. Lilo je na vso moč; med

dežjem je padala tudi toča, ki pa ni napravila velike škode. Pač pa je hud vihar, podoben pravemu orkanu, otresel mnogo še nezrelega sadja, s katerim so bila in so deloma še obložena vsa sadna drevesa. Tudi na koruzi je veter napravil mnogo škode, ker jo je po nekod popolnoma izrul in vrgel po tleh. Tudi patam je veter odnesel tudi kopo sena, prevrgel kozolec žita ali pa vrgel trto po tleh. Vendar pa smo lahko še veseli, da ni bilo hujšega.

Volče.

Naša vas se malokdaj oglašja. Kaj naj poročamo, ko je naše življenje življenje vsakdanjih trpinov. Od zore do trde noči so senožeti in planine priče trdega napornega dela, da bo živinca imela čez zimo in mi potrebnega za hišo in dom. Vse selih novic tu nimamo, žalostnih je pa prepolna naša lepa Goriška. Ali naj tožimo tudi mi o slabem vremenu, ki nam delo zavira? Ali o toči, ki nas je obiskala ter razdejala naša lepa polja? Bog daj nam solnce, da škoda ne bo prehuda. Težko je kmetu trpinu, ko vidi da nima polnega pridelka. Težko je z mladino, ki hoče danes več vedeti kot stari izkušeni po trdem življenju. Kmečka mladina, ne posnemaj mestnih ljudi ne v navadah ne v noši! Ostani kmečka kri! Ostani kmečkega duha in mišljenja! Ali naj tožimo tudi o vojni odškodnini? Skrbi in žalosti nam dela dovolj, ko smo bili na vseh koncih in krajih opeharjeni, da je marsikateri kmeta strah bodočnosti. Pa tarnanje danes nič ne koristi. Gorjani smo in ne klonimo, ker hočemo živeti. Naša občina je polna zadrug, posebno naše mlekarice dobro delajo, a bodo še bolj, ko pride v nas več duha in smisla za skupno delo in napredek. Tu je naša rešitev, naše življenje, naša moč. Dajmo zadruge v roke zmožnim voditeljem, da jih peljejo h spopolnitvi, da bodo žile našega življenja, vedno bolj zdrave, vedno bolj močne.

Ukve.

Po 24 letih je bila letos 4. julija pri nas sv. birma. Prevzvišeni knez nadškof goriški so prišli k nam v soboto zvečer iz Lipalje vasi, kjer so isti dan posvetili glavni oltar. Da smo se njih prihoda veselili, so pokazali fantje s slavaloki na treh krajih vasi, dekleta pa z venci, s katerimi so ovile cerkev. Tudi županstvo je ob tej priložnosti poskrbelo za dostojno popravo župnišča, ki je eno najlepših v dekaniji. Ob vhodu v vas so svojega nadpastirja sprejeli in pozdravili: šolski otroci, naš priljubljeni g. župan Jakob Kolarič, prostovoljni ognjegašci, obe Marijini družbi in drugi vaščani. Birmanih je bilo iz naše in sosednjih župnij (Žabnice, Ovčja vas) 71 otrok. Nadškof so ostali pri nas še do torka, da so tudi v

naši župni cerkvi posvetili glavni oltar, ki je pri nekem popraviljanju po vojni vsled radovednosti zidarjev izgubil posvečenje. Češčenje ostankov sv. mučencev na predvečer in ponoči, lepi in častitljivi obredi posvečenja oltarja, vse to naj v nas še bolj utrdi spoštovanje do hiše božje in do daritve sv. maše, ki se opravlja na tako posvečenem oltarju.

Kronberg

Zadnjo nedeljo se je zgodila v naši občini težka nesreča. Sv. opravilo smo imeli v cerkvi sv. Magdalene v Lokah. Malo pred pričetkom sv. maše je neki kmet, ki je v bližini cerkve še obračal seno, začul klicanje: »Na pomoč!« Ozrl se je v dolično smer in z grozo opazil nekega turista, ki je drčal s skoraj navpične, visoke stene navzdol v izvirek Lijaga. Pomagati mu ni mogel noben in na lice mesta je bil poklican »Zeleni križ« iz Gorice, ki je ponesrečenca odpeljal v Gorico.

Batuje.

Prosvetno društvo pripravlja za nedeljo 1. avgusta krasno Pregljevo pevsko igro »Kamposteljski romarji«. Priprave so v teku, pevske točke je uglasbil naš znani skladatelj, ime pa povemo prihodnjič. Za danes le toliko v znanje.

Sv. Višarje.

Romarska cerkev na Sv. Višarjah, ki je bila po vojni zopet pozidana in lani na novo otvorena, je bila letos dne 1. julija slovesno posvečena. Posvetil jo je prevzvišeni knez nadškof goriški, ki se ni ustrašil težavne poti iz Žabnic na goro (1000 m višine). Za to slovesnost se je zbralo pri Marijinem svetišču 20 duhovnikov iz goriške in videmske nadškofije ter iz avstrijske Koroške. Kot zastopnik celovškega knezoškofa, pod čigar škofijo so pred vojno spadale sv. Višarje, je prišel g. dekan žihpoljski Anton Benetek. Pomenljivi obredi so pričeli ob 8 in trajali do poldne. Zaključili so s slovesno peto sv. mašo, ki jo je daroval preč. opat možniški (Moggio). Pel je žabniški cerkveni zbor pod večjim vodstvom organizacije gospodične Marice Holmar. Ker ta dan ni bil primeren za romarje iz daljših krajev, so se slovesnosti udeležili v večjem številu bližnji okoličani, zlasti iz Žabnic, Ukev in Ovčje vasi. Dasi je romanje iz sosednjih držav oteženo, se vendar častilci Marijini te težave ne strašijo. Iz Avstrije prihajajo v manjših skupinah. Iz Jugoslavije so prišla dozdale tri večja romanja: iz Preddvora, iz Tržiča in Ljubljane. Zlasti lepo je uspelo romanje dne 11. julija, ko se je Mariji poklonilo 550 romarjev iz morovške dekanije. Ljudstvo goriško, prihajaj tudi ti rado k Materi mišlosti na sv. Višarje!

Arko:

Kako nastane psovka?

Kmalu po svojem dohodu v Idrijo me pokličejo k bolniku. Opravim vse potrebno, se še malo pomudim pri bolniku in domačih, pa odhajaje opazim pri vratih kopico otrok in nekaj sosedov iz drugih nadstropij. Ne smem molče mimo malčkov. Hudo bi mi zamerili, ako jih prezrem. Vprašam torej prvega, kako mu je ime in ako se vsaki dan tako imenuje. Drugega, če rad je kruh in če je zdrav v ustih itd. Petletni kodrolašček me prav bistro gleda. Vprašam ga, če kaj nagaja doma. Deček povese oči in nič ne odgovori. Lagati se ne upa vpričo drugih, ki ga poznajo, s z resnico na dan tudi ne sme, a tem bi trpelelo njegovo dostojanstvo. Namesto njega se oglasi mati: »Veste g. doktor, je pa pravi »kinpoh« ta le naš pob.«

Domov grede premišljuje, kaj

pomeni beseda kinpoh. Najbrž bo kaka nemška pokveka, a kaj označuje nisem mogel dognati. Pozneje sem še večkrat naletel na to besedo, in zvedel, da pravijo otroku: »ti kinpoh ti«, ki kaj vfiči, to je skrivoma kaj zmakne, naj bo že kruh, sadje ali celo denar. Pa tudi odrasčenemu človeku obesijo ta izraz, če ima enake nečednosti.

Več let sem povpraševal, odkod ta beseda, kako je nastala, nobeden ni vedel kaj gotovega. Navadno so rekli: »Še kot otroci smo jo slišali od starejših ljudi in mi jo za njimi ponavljamo.«

Ko sem zbiral gradivo za cerkevno in zgodovino idrijskega rudnika, sem naletel na zaprašeno staro listino, ki sem jo dobil z drugimi spisi iz grajskega arhiva naše rudniške direkcije. Na čelu pale s težavo berem: »Berichte«. Že hočem zgrbančen papir odložiti, češ, to je navadno mesečno poročilo, koliko kubikov kamnja se je v jami izkopalo, koliko odstotkov ima v seib

rudnine, kakšna je formacija v rovu itd. Še enkrat pogledam in iz umazanega prahu zaznam: »Bericht über die Untersuchung«. Stoj! kjer je preiskava, tam se največ zgodevinskih zrn dobi, tam se spozna mišljenje, navade in napake dotične dobe!

Zbršem za silo prah raz papirja in vzhajem povečalno steklo v roke. Berem s težavo, a vedno bolj zanimivo prihaja na dan. Nad 200 let staro poročilo je vredno, da se obelodani. Naj torej na kratko označim vsebino.

Okoli leta 1680. se je pri našem rudniku vtihotapila razvada, da je delavec želeč biti sprejet na delo pri rudniku, poklonil ravnatelju malo nagrado. Listina pove, da ni bila nikoli nad 4 goldinarje. A v tisti dobi je bilo 4 gld. že precejšen znesek. Uradniki so bili v denarju slabo plačani, pač pa so dobivali več dohodkov v naturalijah. Drva skoraj zastoj, obsežen vrt in še kak travnik, od katerih je

dobival nekaj postranskih dohodkov. Predstojnik pa je radi reprezentance potreboval več drobiža. Imel je sicer za gradom obširen vrt, katerega so mu obdelovali rudarji zastoj, velik travnik, kjer stoji sedaj realčno poslopje in priwatne fužine proti Spodnji Idriji. A to mu ni zadostovalo. Iskal je še drugih virov, četudi protipostavnih. To so kmalu zavohali delavci in začetkoma prostovoljno ponudili oz. skrbniku nekaj goldinarjev v dar, da jih raje sprejme v službo. Roka pa roko umiva. Nehote je bil uradnik nekako moralno prisiljen odškodovati delavca. Pri določitvi njegove plače so mu kubični čelvelj izkopanega materiala v rovu višje zaračunali, češ, je bolj trd kamen in bolj naporno delo. Tako je v nekaj mesecih mladi rudar zopet dobil nazaj one goldinarje, s katerimi je nagradil — podkupil — predstojnika.

A starejši tovariš, ki je z mladim rudarjem delal skupaj v istem rovu

Bukovo.

Hudo je prizadelo našo občino (frakcijo) dne 20. t. m. Ob 6.30 zvečer so se privlekli od juga gosti temni oblaki z močnim gromenjem in otvorile so se vse podnebne otvorice, začelo je liti kakor iz škafa in naenkrat je začelo suti debelo točo. Da je bil njen učinek tem večji, je pripomogel še močni veter. Ves letni pridelek je vničen popolnoma. Mesto žita bomo želi zdrobljeno prazno slamo! Že zaporedni dve leti sta slabi in letos je še huješe. Opravičeno ljudje tarnajo in zrejo v bodočnost. Obračamo se s prošnjo do g. državnega poslanca za kako pomoč!

Vrsnik pri Ledinah.

Vrsničani se pa postavijo! Že pred božičnimi prazniki so kupili v Črnem vrhu jeklene zvonove; za shod dne 18. julija so pa še svojo cerkev zunaj in znotraj temeljito prenovili, tako da se je nad njo radovalo sleherno oko! Vse to: zvonovi in prenavljanje cerkve je stalo precej tisočakov, a vse te tisočake so požrtvovalni ondodni prebivalci po svojih močeh zložili skupaj in poravnali stroške. Vidi se, da je to ljudstvo verno in vneto za čast božjo. Dekleta so pa menda za ta dan po celi vasi pobrale vse cvetlice, da so z njimi tako lično okrasile cerkev v notranjščini. Vsa čast vsem, zlasti pa cerkvenima ključarjema! Še nekaj! Vrsničani imajo tudi gostilničarja ki je vreden vsega spoštovanja! Noroglav mladina ga je nagovarjala, naj bi za ta dan napravil godbo in ples, a ji odgovori, da bo vsem potrebnim posregel z dobro vinsko kapljico in z okrepčili za želodec, za neumni ples pa da on nima prostora. Klobuk doli pred takim gostilničarjem!

Breginj.

Vsled dovoljenja sv. rimske stolice dobi vsak verni kristijan, ako se spove in obhaja, ako obišče dne 5. ali 15. avgusta tukajšnjo podružno cerkev Marije Device na Kladiji in moli po namenu sv. očeta, popolen odpustek. Želeti je, da ne samo Breginji, ampak tudi verniki iz bližnjih duhovnij, v obilnem številu počastijo prebleženo devico Marijo Snežnico, ki nas milo vabi s prijaznega grička.

Kozaršče.

21. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku Franca Fortunata, ključarja M. B. na Mengorah. Z njim smo zgubili krščanskega moža poštenjaka, kakor jih je malo med nami. 74 let je lepa starost, a vseeno nam ga je Bog prezgodaj odvezl. Pogrešala ga bo Mengorska cerkev, ki je še vedno v razvalinah, pogrešala ga bo naša nova mlekarica, ki prične jeseni poslovati, najbolj pa ga bo pogrešala Volčanska posojilnica, katere odbornik je bil od njene

ustanovitve do svoje smrti. Bil je pač njen najbolj vnet delavec. Ne bo pozabljeno, da je bil on tisti, ki je rešil posojilnične knjige l. 1915 z nevarnostjo svojega življenja in tako prihranil posojilnici velike izgube in sitnosti. Družini in sorodnikom naše sožalje. Dragi Franc, počivaj v miru pri Bogu, ki Ti je gotovo dal plačilo za Tvoje požrtvovalno in krščansko življenje.

Livek.

Dopis z Livka v zadnji »Goriški Straži« potrebuje pojasnila, in to radi ljube resnice. Dopisnik našteva razne naše napake; radi priznamo, da jih imamo obilno, preveč; prav zato pa odklanjamo, da bi nam kdo hotel naprtiti še take, ki jih nimamo. Debelo smo gledali, ko smo čitali, da se tu harmonika vsako nedeljo sliši. Vsaj na Livku in najbližjih vaseh ne vemo nič o tem. Še celo pustni dnevi potekajo že par let pri nas popolnoma tiho in mirno, brez plesov in velikega norjenja. Mogoče je imel dopisnik v mislih oddaljene vasi, n. pr. Ravne in Jevšček. Žal, moramo dati tu dopisniku precej prav! V teh vaseh je menda res harmonika, ples in gostilna med prvimi vzgojnimi pripomočki mladine. Ni čudno, da po divjanost narašča. Gostilne, ki so vedno na razpolago lahkomišljeni mladini za plesno norenje in pijančevanje niso in niso poštene. Tu bo vsekakor potreba prositi pomoči pri politični in kazenski oblasti. — Tudi kar omenja dopisnik glede cerkvenega petja nikakor ne odobravamo in to zato ne, ker ni res! Ne hvalimo se, da je dobro, na noben način pa ni tako slabo, da bi bilo potrebno javne graje. Prepričan sem, da se godi s tem krivica gospodu pevovodju in pevcem. Dopisnik naj se glede tega obrne na merodajne činitelje (g. pevovodja in cerkveno oskrbnitvo); še boljše pa stori, če gre sam na kor in poskusi pri petju. Resnica je, da pri nas ob zapovedanih praznikih nikdar ne odpade peta latinska maša. Da dopisnik prijemlje za ušesa mlada dekleta in fante ima že prav; dobro bi bilo prijeti tudi njih nespametne in nemarne matere. Prav ima, da pozivlje mladino — tudi iz oddaljenih vasi —, da se večini v prosvetno društvo, ki ji bo nudilo z lepo knjigo pouka in zabave. Ko človek piše te vrstice, nehoti občuti, da so to stvari, ki ne spadajo prav za prav v javnost; poravnajo naj se doma. Zato upamo, da se v prihodnje take vrste dopisnikarji ne bodo oglašali.

Pečine.

Po dolgotrajni — triletni bolezni — sušici je v soboto dne 24. julija okrog 7 ure zvečer v Gospodu preminul 57 letni Justin Klemenčič, posestnik na Pečinah štev. 20. Kakor smo bili gotovi, da več ne ozdravi,

vendar je glas o njegovi smrti pretresel vse, ki so mu bili bližji in ki so ga poznali. Težko je prizadeta hiša, ko je zgubila svojega gospodarja, pa tudi občina sama ga bo zelo pogrešala. Bil je izobražen mož oz. fant, ker poročil se ni in se je veliko udeleževal na javnem polju. Več let je bil obč. odbornik, pa še več pa v tuk. cerkvi za organista in voditelja cerkv. petja. Pred leti je imel lep cerkveni zbor in narodni pevski zbor, ki se je odlikoval s svojim petjem doma in drugod. Mnogo teh njegovih vrstnikov — učencev je že šlo pred njim v — grob.

Vedno je bil navdušen narodnjak in to je hotel posebno pokazati v petju. Ko se je leta 1922. ustanovilo bralno in pevsko društvo z imenom »Planinka« je sodeloval pri ustanovitvi in se je takoj z mladeniško žilavostjo in spretnostjo lotil podučevanja petja novega pev. zbora. Večer za večerom je učil mladi zbor in že po par mesecih je z njim nastopil na odru. To je trajalo komaj leto dni, ko je kruta usoda hotela, da si je nakopal bolezen — sušico in na tej je hiral skozi tri leta sčasoma po malem, letošnje leto pa ga je priklenila na posteljo za vedno. Veliko je v svoji boleznii trpel in neverjetno voljno prestajal bolečine.

Njegovega pogreba se je poleg številnega občinstva udeležilo v znak hvaležnosti, društvo. Sedanji cerkveni organist Podgornik je pa zbral skupaj fante in dekleta, ki so svoj čas tvorili pevski zbor, kot učenci pokojnika in ti so mu za slovo in zahvalo zapeli par žalostink nagrobnic.

Fantje pa so nosili krsto in vence. Celotni pogreb je pokazal pokojnemu za vso skrb in delo bodisi v zasebnem ali javnem življenju, toplo hvaležnost.

Vsem ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Božja pot M. B. v Logu.

Prečastiti knezonadškofijski ordinariat v Gorici je dovolil, da smejo verniki dobiti odpustke sv. leta, ako romarsko cerkev v Logu obiščejo dvakrat v procesiji pod vodstvom dušnega pastirja, ali pa trikrat posamič. Da pa bo procesija veljala kot taka, ni dovolj, da se verniki zberejo pred cerkvijo, ampak treba, da vsaj četrte ure, bodisi pri odhodu z doma, ali ob dohodu v Log hodijo v procesiji.

Kakor lani, tako se bo vršila tudi letos porcijunkulska pobožnost v Logu. Začne se spovedovanje v nedeljo popoldne ob 3. V nedeljo zvečer ob 8: uri pete litanije M. Božje. V ponedeljek ob 5. naprej spovedovanje; sv. maše ob 6., 7., 8., 9.; ob 10. pridiga in sv. maša pred Sv. R. T. Po sv. maši litanije vseh svetnikov in sklep pobožnosti v Logu.

k Šmarnicam. Na potu srečam svojega starega pevca. Nehote mi pride na misel, ali tudi on pozna ime »kinpoh«. Po pozdravu mu rečem: ti si pravi »kinpoh«! Veseli obraz se pa takoj potemni, mož se vstavi in nekako užaljen osorno vpraša: »G. dekan, zakaj meni to pravite?« — »Ne bodi vendar hud, saj to ni nič napačnega!« — »Bo pa že, saj mi ne morete dokazati, da bi bil kaj vfičil, ali poškodoval koga?« — »Kaj tudi odraščeni, ne samo otrokom pravijo »kinpoh«, če kaj zmakne?« — »Gotovo, to je že stara navada, da je »kinpoh« oni, ki si kaj po krivem prilasti.« — Ko mu razodenem, na kaj sem danes naletel in zakaj sem mu to rekel, se oba veselo zasmejeva.

Žiga pl. Kienbach je pozneje v Ljubljani v visoki starosti umrl, a 200 let živi pod imenom »kinpoh« še vedno v Idriji.

Dogodba kaže, kako na čudne načine nastanejo kake psovke in kako dolgo se ohranijo.

Prijatelji Loga, pridite in udeležite se milosti, ki jih Marija rada svojim otrokom izprosi in deli!

Cerkveno predstojništvo.

Črni Vrh nad Idrijo.

Z ozirom na zadnji dopis v »Goriški Straži« o črnovrških »diletantih«, je prinesla »Edinost« z dne 7. t. m. pod naslovom: »Črni vrh nad Idrijo« dolg dopis, kateri zasluži malo odgovora. Dopisnik pravi, da zato še niso izročili čistega dobička veselice črnovrškim sirotam, ker se še vedno oglašajo z računi ljudje, ki so bili prvotno voljni posoditi razne predmete zastoj. Upravičeno dvomimo, da bi bilo to res in da bi bilo to vzrok, da niso izročili denarja takoj, kamor je bil namenjen. Celih pet tednov je bilo treba, da so gg. »diletantje« prešteli denar in ugotovili čisti dobiček. V tolikem času bi se lahko likvidirali še veliko večji računi, kakor so bili od njih veselice. Ali so gg. »diletantje« tako slabi računarji, da so rabili zato toliko časa, ali kaj je bilo temu vzrok, ne bomo preiskovali. Ugotoviti moramo samo to, da je moral iziti še le dopis v »Goriški Straži«, pa je »zacvilil pes«, da so se gg. »diletantje« spomnili na svoje dolžnosti. Zelo veliko naivnost je pokazal dopisnik »Edinosti« z vprašanjem, zakaj nismo šli k veselici in — agitirali zanjo. Ali se vam ne zdi, gg. »diletantje«, da malo preveč zahtevate od nas? Ali naj vam mi polnimo dvorano pri vaših prireditvah in agitiramo za vdeležbo? S takimi zahtevami kažete, da ali ne znate izvesti nikake agitacije, ali pa da nimate ljudi za seboj, ki bi posečali vaše prireditve. Veseli nas, ko zagotavljate, da hočete dela, če prav dvomimo nad resnostjo te trditve. Prav in potrebno bi bilo, da bi pričeli med vašimi pristaši z resnim kulturnim delom, da bi zastavili brazdo v njivi, ki ni zaraščena samo s plevelom, ampak tudi s — trnjem. In ki čaka resnega in vztrajnega delavca, da bi jo preoral in obdelal. Torej kar začnite z delom, polje je široko, toda ne s spremljevanjem harmonike, sicer ne bo prineslo delo nikakega sadu. Ne razumemo, kateremu društvu hoče očitati dopisnik »Edinosti« zaspanost. Ako misli na »Narodno izobraževalno društvo«, ki je menda pred kratkim na jetiki umrlo, ima čisto prav. V teku dvajsetletnega »kulturnega« delovanja je priredilo to društvo recí in piši: eno dramatično predstavo, nikakega predavanja, pač pa brez števila plesov, ki so se vršili, seveda, tudi v narodni gostilni, in pa da je razširjevalo med svojimi člani razne slabe knjige. Samo to bi bil moral še dostaviti, da so vodili in tvorili omenjeno društvo ravno isti »diletantje«, ki so se sedaj tako bahavo razkoračili in očitajo drugim zaspanost. Dvajset let ste imeli društvo in sedaj pa pridete in jadikujete po »Edinosti«, da ste še v temi! — Kaj ste pa delali med tem časom? Zelo žalostno spričevalo ste si dali in mi ne moremo drugega, kakor da vas pomilujemo, da po dolgih dvajsetih letih še niste našli »solnčne poti, kakor so jo drugi«. Bojimo se, da jo tudi v novih srajčah ne bode. Ako pa hoče očitati dopisnik »Edinosti« zaspanost »Prosvetnemu društvu«, mu pa lahko zagotovimo, da bode še mnogo vođe poteklo po črnovrškem potoku, čeravno ob hudi suši vsahne, predno bodo črnovrški »diletantje« priredili toliko predstav, kakor jih je priredilo to društvo v teku svojega obstoja. Sicer pa ne obstoji vse društveno delovanje v z velikim pompom prirejenih veselicah, ampak še veliko bolj v raznih sestankih, predavanjih itd. Po dvajsetih letih obstoja vašega prejšnjega društva »do danes vam ni bilo možno se dvigniti«. Sedaj »vstajate, rastete«. Sedaj »bode vlekli sebe in druge iz teme« in »oči nam bode odvezovali«. Velike reči nam napovedujete, kakor preroki iz stare zaveze. Toda vse to so samo lepe besede, katerim se smeje vsak, kdor vas pozna. Ni dovolj, da ste oblekli drugačno srajco, treba bi bilo, da bi predruščili še marsikaj drugega. S tem je naša polemika s črnovrškimi »diletanti« radi njih zadnje veselice in njih idrijskim dopisnikom v tržaski tetki končana. Pika.

in pri isti formaciji, je dobil manj plače. On starejši, že boli utrjen v podzemeljskem kopanju in bolj izveden, kako zastaviti kladivo in železni klin, je pričakoval, da če ne več, pa vsaj enako plačo dobi kot njegov tovariš. Ko je zapazil, da je krivično prikrajšan, je začetkoma godrnjal in po tihem klel. Potožil je krivico prijatelju, a ta mu je odgovoril, da se njemu enako godi. Nepošteno postopanje se je razvedlo na okrog. Najprvo so godrnjali pri blagajniku, zakaj jih prikrajšuje pri mezd. Ta jim pokaže pisani odlok, koliko vsakemu pristaja, če meni kdo, da je krivično, naj se pritoži v gradu. K ravnatelju so šli, pa jim je povedal, da uradniki najboljše prisojajo plačilo po naporu pri delu. Predstojnik je mislil, da so to le navadne kaprice in nevoščljivost, ki zavida tovarišu večji znesek. Pa rudarji so pisali na Dunaj, naj se krivično postopanje ustavi. Začetkoma se tudi tam niso na to ozirali, saj navadni »knap« ni

ma poguma, da bi drugače tudi vztrajno nastopal. Ko so pa le še dohajale pritožbe z imeni in podatki, so se vendar pri ministrstvu zganili in poslali dva uradnika v Idrijo, naj stvarno vse preiščeta in nepristransko poročata o vsej zadevi. Leta 1696. sta dospela v Idrijo in dognala, da je prejšnji predstojnik Žiga pl. Kienbach res sprejemal darila, vendar ne več kot 4 goldinarje, a na zadnje ne več prostovoljno, marveč izsiljeval od na novo sprejetih rudarjev in jim zato pri odmeri plače neopravičeno več prisodil. Kienbacha so radi tega po karali, in ga poslali v penzijo, razmere med rudarji in uradniki so pa na novo uredili.

Neki rudniški uradnik, ki je pozneje bral ta »Bericht« je na koncu pristavil: ime »kinpoh« se je še dandanes ohranilo v Idriji kot psovka onemu, ki goljufa.

Bilo je meseca mainika, ko sem zasledil to listino. Ves vesel, da sem nekaj novega našel, sem hitel

Solkan.

V ponedeljek dne 26. t. m. se je poročil g. sodni svetnik Komavec z gospodično Avgusto Klemenčič. Prijatelji in prijateljice so jima prav krasno prepevali pri sv. maši, g. dekan pa je imel naniu krasen govor. Bilo srečno!

Gor. Tribuša.

Pred dobrim tednom smo pokopali posestnika Grudna Petra, katerega je ugrabila smrt v najlepši moški dobi. Dne 13. t. m. pa je po dolgi in mučni bolezni preminul posestnik Čibej Franc v 47. letu starosti. Bil je skrben oče svoji družini ter vzoren in napreden kmetovalec in kremenit naroden značaj. Značilno je, da sta si bila oba pokojnika dobra prijatelja ter sta se mnokrat šalila, da bosta skupaj odšla k sv. Frančišku. Mir njunim dušam, čast njunemu spominu. Njiju drage pa naj tolaži Vsemogočni, da lažje prenesejo ta bridki udarec.

Batuje.

Prosvetno društvo v Batujah vprizori v nedeljo 1. avgusta krasno dr. Pregljevo pevsko igró »Komposteljski romarji«. Pevske točke je priredil naš domači skladatelj Vinko Vodopivec, kojih ni malo, namreč 16 moških in mešanih zborov ter solospjevov. Pevske točke bo pri igri spremljal naš znani strokovnjak. To je že druga naša prireditev v kratkih 2 mesecih, zato upamo, da nas prijatelji posetijo v obilnem številu in s tem pokažejo zanimanje za naš trud.

Vipolže.

Izobraževalno društvo »Vrtec« iz Vipolže priredi v nedeljo 1. avg. veliko vrtno veselico. Vprizorila bo se igra »Don Fernando, strah Asturije«, ki potrebuje 45 igralnih moči. Smešna burka »Poštna skrivnost«, 2 deklamaciji in 4 pevske točke. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Prireditev se bo vršila na staro grajskem dvorišču g. barona Teufelbacha. Prireditev je krasna, ne zamudite!

Književnost in umetnost.

»Oče budi volja Tvoja«, spisal dr. Ivan Pregelj.

Katoliška knjigarna iz izdala knjigo pod gorenjim naslovom. Obseg 108 strani in 12 risb Saše Šantla. To knjigo je izdala že preveljska Družba sv. Mohorja, toda nova izdaja je nekoliko spremenjena in ilustrirana. Prodaja se po 10 Din po knjigarnah v Ljubljani, Mariboru, Celju, Kranju, Radgoni, Ptuj in Novem mestu.

»Zadnji dnevi velikega mučenika«. Katoliška knjigarna v Gorici je izdala »Zadnje dneve velikega mučenika«, povest iz misijonskega delovanja v Severni Ameriki. Strani 80 broširano 4 lire. Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici, via Carducci 2; Štokova knjigarna v Trstu, via Milano 37.

»Radi oreha«.

Katoliška knjigarna je izdala prosto trodejanko Dragotina Vodopivca »Radi oreha«. Prav dobrodošla bo za kmečke odre. Prodaja Katoliška knjigarna v Gorici, via Carducci 2; Štokova knjigarna v Trstu, via Milano 37. Cena lir 3.

Slovenski pritrkovavec.

Pravkar je izdala Katoliška knjigarna v Gorici 136 strani debelo knjigo »Slovenski pritrkovavec«, ki jo je spisal svetnik Ivan Mercina. Knjiga je navodilo za pritrkovanje cerkvenih zvonov po številkah. V predgovoru je zapisano: »Mi Slovenci smo že po naravi pritrkovavci«. Treba je, da se pritrkovanje ohrani, da se ta lepi običaj razvija in spopolnjuje. 243 vzorcev za pritrkovanje je pisatelj nakopičil. Take knjige ni imel doslej še noben narod v Evropi.

Dobi se pri Katoliški knjigarni v Gorici, via Carducci 2, v Štokovi knjigarni v Trstu, via Milano 37. — Nevezana stane 8 lir, vezana v platno 11 lir.

Vokalni koncert »Mladike«.

Radi objavljamo obe kritiki »Mladike« koncerta da čujemo več zvonov. Naprosil nas je sam odbor Mladike, naj to storimo, češ, da je dobro, če čujemo različna mnenja tudi če morda niso laskava za društvo. S tem se dokaže, da zbor stremi po lepi umetnosti in da rad sprejme stvarno kritiko od kogarkoli. Pa tudi je dobro, da se mnenja ukrešejo in se napravi konec vsakršnim poskusom monopoliziranja pevske umetnosti. Obenem pa smatramo, da je tudi društvu samemu v čast, ne le da so se posrečene koncerta udeležili razni strokovnjaki, marveč da tudi prihajajo od njih ocene, da je zbor zmožen še več ob ugodnih pogojih. Mi od svoje strani zboru in društvu tudi častitamo! — Uredništvo.

Prosvetno društvo »Mladika« v Gorici je priredilo dne 24. julija t. l. koncert z bogatim sporedom. Ker je bil spored že objavljen v zadnji »Straži«, ga ni treba tukaj še enkrat navajati. Koncert je bil zelo dobro obiskan. Pevski material »Mladike« je dober, zlasti ženski glasovi so številni, močni in gibčni; moški glasovi so tudi dobri (basov globoki »d« je bilo prav čedno slišati), ampak malo jih je — premalo. Dasi je v dvorani vladala precejšnja soparica, je bila vendar intonacija dovolj čista. Dinamika je bila v obče prav dobra, najboljša pri Hochreiterjevi »Uspavanki«, manj dobra pri Klinar-Ferjančičevem »Vzdihljaji slepca«, kjer je bil na več mestih zbor preglasen. Agogika tudi v celoti prav dobra. Izgovarjava besedila jasna in razumljiva. V osebi g. Lojzeta Bratuža ima »Mladika« izbornega pevovodjo. Sopranistinja gđ. Frida Ščekova nam je že znana od prej in smo jo vedno radi poslušali. To pot je nastopila tudi kot skladateljica in sicer prav srečno, marsikaj novega in zanimivega je v njeni skladbi, ki jo je sama globoko in čustveno podala. G. Joško Bratuž je pel seveda dovršeno in je žel obilno pohvalo, moral je še en komad dodati. Na novo je prvič nastopil g. Oko Franko. Zelo simpatičen in poln bariton bolj basove barve. Prav dobro je podal F. S. Vilharjevo skladbo »Kam?«. V dobro mu štejemo posebno čisto izgovarjavo — vsako besedo smo dobro razumeli. Po vztrajnem šolanju bo postal izvrsten basist. Ima vse predpogoje za to. Močan, voluminozen glas zelo prijetne, metalčne barve in dober nastavek glasu. Manj srečno izbran je bil dvospev iz opere »Mignon«, kjer se mehki lirični sopran gđ. Ščekove in dosti močnejši dramatični bas Frankotov nista mogla spojit v brezhibno celoto. Kakor rečeno, koncert je v celoti prav dobro uspel, zlasti narodne pesmi so nam zelo ugajale. Spremljevanje na klavirju gđ. Zale Vukove je bilo zadovoljivo. Par pomanjkljivosti ni kvarilo celotnega dobrega utisa prireditve. Pomanjkljivosti so bile n. pr. pri Hochreiterjevi »Uspavanki«, ki je bila pa drugače najboljša podana, v edenintrideset taktu ni bilo slišati tenorovega »des«, tako da sem dobil utis, kakor da je to kvartsektni akord. Nadalje pri skladbi »Poljske rože« je bila začetna perioda prehitro podana; sicer je bilo videti, kako je pevovodja skušal soprane zadržati, ki so se pa vključ temu spustili v veselo dirko. Boljša, veliko boljša pa je bila sklepna perioda (z istim motivom). Pri E. Adamičevi skladbi »Nina mia son barcarolo« bi bilo morda bolje pri srednjem stavku vzeti malo počasnejši tempo, da bi

bil močnejše izražen občutek valovanja. Izborna pa je bila podana skladba »Žagar«. Kakor rečeno, pomanjkljivosti niso kvarile celotnega dobrega utisa. Vključ vsem težavam »Mladika« napreduje od nastopa do nastopa in se vedno bolj izpopolnjuje: vse priznanje g. Lojzetu Bratužu in njegovemu zboru!

Vinko Vodopivec.

Bil sem naprošen, da povem svoje mnenje o zadnjem koncertu »Mladike«, ki se je vršil v soboto 24. t. m. Storim to na tem mestu, omenjam pa že naprej, da ne nameravam napisati kritike o koncertu in izvajanju posameznih točk po navadni šabloni, kakor jih čitamo ob vsaki priliki: tenor je bil tuptam prešibak, alt dober, sopran mestoma premoan, izgovarjava slaba, to ali ono mesto slabo interpretirano itd. itd. (In naj kar tu že omenim, kaj se razumeva navadno v takih slučajih pod interpretacijo: nič drugega nego samovoljno izpreminjanje tempa in notnih vrednosti, ki so na kvar harmonizaciji in ki jih skladatelj ni nameraval.) Prav vse to. Ali o glasbi čitamo v kritikah premalo. Glasba se postavlja prav na zadnje mesto, na račun zunanjih efektov. Par lepih piano, velik crescendo, na koncu »š« ali »č«, da ga slišiš skozi tri takte in efekt je tu. Nato ploskanje in še in še in još in kritika zadovoljna. V resnici so nekatere skladbe, ki živijo samo na račun takih efektov, pri drugih pa so efekti drugod: v različnih harmonijah, disonancah, prehodi itd. Med temi skladbami je veliko takih, ki zahtevajo preveč od navadnega pevca in bi morali imeti v zboru same glasbenike, ako bi hoteli doseči z njimi primeren uspeh. S takimi pevci ne razpolagajo niti naši najboljši zbori, zato je bolje, da se držimo srednje poti in izbiramo skladbe, katere lahko zmagamo, ki so efektne in pri katerih pride tudi glasba do veljave: lepe harmonije, lepi prehodi, lepo vpletane disonance. Na ta način bodo tudi pevci polagoma spoznali različne akorde, različne intervale. Ni vseeno ali pojem terco v akordu, ali kvinto ali septimo. Pri prehodu moram vedeti, kateri ton povzroča prehod itd. Zato bi bilo treba, da poznajo naši pevci, ako v zboru že ne moremo imeti samih glasbenikov, vsaj nekoliko harmonije. Vse, kakor pa je nujno potrebno, da je pevovodja temeljito pozna, da pevce na kritičnih mestih opozori na

to ali ono noto. Potem šele bomo lahko rekli, da se pri tem ali onem zboru goji petje in glasba; da je petje in glasba namen in ne sredstvo.

Zašel sem morda predač, mi poreče kdo, pa vseeno ni neumestno, kar sem napisal, kajti iz gorenjega bo jasno, zakaj je zbor zapel nekatere lahke in efektne skladbe prav dobro, druge, bolj težke, skladbe z glasbeno vrednostjo pa že ne več tako, kakor n. pr. Hochreiterjevo »Uspavanko«, pri kateri niso prišle do veljave lepe harmonije in lepi prehodi, in zakaj je zbor pri težki Adamičevi »Nina mia, son barcarolo« odpovedal. Ni bilo treba kapricirati se na tako moderno in težko skladbo. Če še povem, da je dvorana zelo neakustična, da niti od daleč ni zadostovala niti za naše čitalniške čase, povem to, kar vedo tudi sami prireditelji. Vsled tega nedostatka uspeh ni bil tak, kakor bi bil lahko in je radi tega trpel zbor in solisti.

Emil Komel.

Darovi za sklad »Goriške Straže«.

Gg.: Koruza Viktor, Gabrije 5 L; Kranjec Franc, Šmarje 15 lir; N. N. Sv. Lucija 150 L; F. S. z geslom: Ne nazaj, ampak naprej do akt. dnevnika! 25 L; Zbogar Josip, Banjšice 5 L; Peršič Franc, župnik, Vetta 10 L; Kmeč. posojilnica, Libušnje 100 L; Simon Medved, Krn št. 14, 10 L; N. N. Selce 3 L; N. N. Štanjel 5 L; A. B. Solkan 5 L; Vrč Julija, Šmarje 5 L; Pahor Ivan, Jamlje 2 L; Kristančič Mihael, Višnjevik 2 L; N. N. Lozice 5 L; Šuligoj Anton, Kal 5 L; Petrovčič Franc, Čepovan 5 L; Gregorč Lojze, Prvačina 2 L; Sardoč Frančiška, Gorica 2 L; Zorze, Čepovan 1 L 50 st.; Kodrič Ivan, Opatjeselo 5 L; N. N. Čepovan 15 L; N. N. Saksjd 5 L; Leupušček Štefan, Kal 3 L; N. N. Lokvica 4 L; Godnič Ivan, Komen 3 L 30 st.; Žorž Ivan, Slap 2 L. — Bog plačaj! — Zadnji izkaz: 2038 L 45 st., našnji: 399.80, skupaj: 2438 L 25 st. Živeli posnemovalci!

Listnica uredništva.

I. B., strojar, Bovec: Za tržne cene v usnu izveste najbolje pri vodstvu Čevljarske zadruge v Mirnu.

R. H., Kobarid: Vaš dopis z Livka ni popolnoma jasn. Morate že vsaj uredništvo natančneje obvestiti. Za zdaj dopisa ne objavimo.

ZAHVALA.

Povodom prebridke izgube našega ljubljene brata in gospodarja

JUSTINA KLEMENČIČA

si štejemo v posebno dolžnost, da se tem potom prav prirčno zahvalimo vsem, ki so blagega pokojnika obiskali ob času bolezni in mu izkazali zadnjo čast s tem, da so ga spremili na zadnji poti, posebno smo dolžni toplo zahvalo vič. g. upravitelju Medvešu, pevcem in pevkam za ganljive žalostinke, društvu in prijateljem, sorodnikom za vence in cvetlice, fantom in sploh vsem, ki so pokojnika spremili na kraj miru in počitka. Bog vsem obilno poplačaj!

Na Pečinah, dne 16. julija 1926.

Žalujoče sestre: Pavlina, Katarina, Lucija, Marijana in Terezija.

ZAHVALA.

Povodom prebridke izgube našega preljubega očeta, tasta in deda

ANDREJA ČERNUTE,

posestnika in gostilničarja v Sp. Logu v Mangartom

se najlepše zahvaljujemo vsem obilnim prijateljem in znancem za veliko tolažbo in iskrena sočutja v njegovi hudi bolezni, za izražena sočutja in za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo preč. gg. župniku in dekanu J. Klobučarju iz Bovca in kuratu Kosu iz Loga, g. Antonu Kravanju, trgovcu v Sred. Logu za nadčloveško požrtvovalnost in sanitarsko pomoč, gosp. Juriju Klinarju, založniku »Itala Pilsen« piva v Žabnicah za poklonitev lepege svežega venca, pevskemu društvu »Mangart« v Logu za ganljive žalostinke ter mnogobrojnim Bovčanom, Čezsočanom in domačinom za spremstvo na njegovi zadnji poti. Bog plačaj!

Spodnji Log pod Mangartom, 25. julija 1926.

Žalujoči ostali.

Darovi.

Za Slovensko sirotišče: Na novi maši preč. g. Ivana Eržena v Cerknem nabrali gostje 80 L. Na mnogo leta! — N. N. 100 L. p. n. Anton Mikuž, Sv. Lucija, mesto cvetja na grob Andreju Manfreda iz Kozmeric 20 L. — Srčna hvala!

Za Alojzijeve: N. N. 100 L.; odvetnik dr. Stojan Brajša vsled poravnave tvrdke Koren nasl. — Boltar 70 L.; Kmečka posojilnica v Volčah mesto venca na grob pok. Franca Fortunata iz Kozaršč 50 L.; Gostje na novi sv. maši vlč. g. Ivana Eržena nabrali 80 L. Vsem iskreno hvala!

„Goriška Straža“ v vsako hišo!

Avgusta Klemenčič
in
Albert Komavec
poročena

26. julija 1926.

Solkan

Vipiteno (Sterzing)

Izjava. *)

Podpisani izjavljam tem potom, da nisem plačnik za dolgove, ki jih naredi moja žena Jožefa Kovačič. Istotako ne sme nihče od nje kaj kupiti.

Sv. Lucija ob Soči, 26. VII. 1926.

Ivan Kovačič, Sv. Lucija 68.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo samo v toliko, kolikor zahteva zakon.

Okrajna posojilnica v Kanalu
bo imela svoj

REDNI OBČNI ZBOR

dne 15. avgusta 1926 ob 3½ pop. v
uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov za leto 1925.
4. Slučajnosti.

Odbor.

»Kmečka posojilnica
v Kostanjevici na Krasu«
vabi k

rednemu občnemu zboru,

ki se bo vršil dne 1. avgusta ob 3.
uri popoldne z običajnim dnevnim
redom. Načelstvo.

Trgovska pomočnica (meš. blag.)
vešča tudi italijanskega in nemškega
jezika išče službe v mestu ali
na deželi. Naslov pove uprava »Go-
riške Straže«.

Gospodarsko poslopje z zemlji-
ščem 2½ njive, zraven hiše je na
prodaj. Pojasnila daje lastnik Mer-
molja Ivan, Selo 56, Črniče.

POZOR! Resna trgovina z mr-
tvaškimi predmeti se priporoča
občinstvu. Izbera velika in izklju-
čena konkurenca. Pavšič Terezija,
Gorica, Raštelj 37 pod oboki. Za-
loga v prvem nadstropju.

»Vinarska zveza« v Gorici, uli-
ca Formica 1 ima edina v zalogi
samo prava pristna domača vina.
Cene zmerne, postrežba točna.

PRISTNO ŽGANJE

na drobno in debelo, konjak, rum,
špirit, grenčice, vse najboljše vrste,
kis iz čistega vina, se dobi v Via
Ascoli 31 (na vogalu trga De Ami-
cis, prej Korenj).

KRTOVE KOŽE

kupujem

Pasti in poduk na vprašanja

W. WINDSPACH
GORICA, VIA CARDUCCI 6

SANTE BUSOLINI

Uprava: Via Caprin 5

Telefon št. 314.

Naznanjam slav. občinstvu, da
smo obnovili prve dni junija stare
in priznane apnenice v Solkanu.
Istotam se nahajajo tudi kamnolo-
mi. Apno je prvovrstno in boljše
od drugih ter vsak čas na razpolo-
go. — Cene zelo ugodne.

Zdravnik za zobe in usta
Dr. LOJZ KRAIGHER

sprejema vse dni v tednu
v Gorici, na Travniku št. 20
ob sobotah in nedeljah pa
tudi v Ajdovščini šte. 146
nasproti Ljudskemu vrtu.

Dunajska šivalnica C. Locchi
Via Boschetto št. 4/I. išče učenke.

Lloyd Sabauda.

Prihodnje vožnje:

v Severno Ameriko:

»Conte Biancamano« 18. 8. 1926.

»Conte Rosso« 30. 7. 1926.

Iz Genove v Njujork v 9. dneh;

v Južno Ameriko:

»Principessa Maria« 29. 7. 1926.

»Tommaso di Savoia« 13. 8. 1926.

»Conte Verde« 20. 8. 1926.

Iz Genove v Buenos Ayres v
13½ oziroma v 19 dneh.

v Avstralijo:

»Carmignano« 30. 8. 1926.

Informacije daje in sprejema pred-
naročila na vozne listke zastopnik

F. Rosich, Gorica,
Via Contavalle št. 4.

Röntgenologični zavod

za zdravljenje in diagnostiko

primarija **Dr. A. DE FIORI**

V GORICI, CORSO VITT. EM. III. št. 14

SPREJEMA OD 9 - 12 IN 2 - 4

Teod. Hribar (nasl.) - Gorica
CORSO VERDI 32 - - (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne Regenchart & Raymann, vsako-
vrstno blago za poročence kakor tudi velika izbira moškega in ženskega suknja.
Blago solidno! Cene zmerne!

Po znižanih cenah (AL RIBASSO)

Izredna prodaja na račun tovarnarjev

UDINE — Via Savorgnana 5 — UDINE

Nadaljevanje prodaje začete s 1. julijem po izjemnih cenah.

Navajamo cene nekaterih predmetov:

Žepni robci	L 0.60
Prtiči za čaj	» 0.80
Žepni robci z robom	» 1.25
Povitki za otroke	» 1.30
Prtiči	» 1.50
Moške nogavice barvane	» 1.60
Brisače »Reclam«	» 1.90
Prtiči z robom	» 1.90
Moške nogavice »Fantasia«	» 2.40
Plenice cvrtnate	» 2.50
Prozorne ženske nogavice	» 2.50
Brisače gobaste	» 2.75
Madapolan »Extra«	» 2.95
Brisače za posodo kvadr.	» 3.25

Moške naramnice dvojno	
elastične	L 3.50
Moderčki za gospe	» 3.50
Platno »Madonna«	» 3.60
Obposteljne preproge	
»Reclam«	» 4.95
Blago dvojno tkano	» 4.95
Preproge iz jute	» 5.50
Svilene ženske nogavice	» 5.50
Domače platno visoko	
150 cm	» 6.90
Ženske srajce vezane	» 9.—
Namizni prti s prtiči	
150 cm	» 9.—

Barvani namizni prtiči	L 9.—
Žamet za lovce	» 10.50
Combine vezan	» 10.—
Težje platno visoko	
240 cm	» 13.90
Preproga vzorec »Birre- ria« barvan	» 29.—
Posteljna pregrinjala za	
eno osebo	» 32.—
Pregrinjala iz čiste volne	» 49.—
Vezene rjuhe za dve	
osebi	» 49.—
Žimnice, 14 kg	» 55.—
Trapunte	» 59.—

Bogata izebra blaga za gospode in gospe. — Žamet za lovce. — Izgotovljeno perilo. — Platno. — Go-
baste tkano blago za gospode. — Platno in bombaževina v vseh visočinah. — Prtenina. — Brisače in
servijeti »Fiandra«. — Pletenine iz lanu in bombaža. — Tepihi. — Prsni oklepi iz jute in koko. — Za-
vese. — Blago za mobilije. — Posteljna pregrinjala in kuverte v vseh merah. — Dvošivi. — Opreme za
neveste. — Popolne oprave za prenočišča, zavode in internate. — Izdelane blazine iz žime in volne.

Posebna izbira narodnih in orientalskih preprog. - Poseben popust razprodajalcem

Vstop prost brez obveznega nakupa.

CENE STALNE.

VIDEM - Via Savorgnana - VIDEM